Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2025-923

17.9.2025

Santander Consumer Bank AS

Utlån

Forbrukslån – spilleavhengig – frarådingsplikt?

Klager opptok i 2018 to lån på henholdsvis kr 70 00 og kr 180 000. Han var spilleavhengig og opptok kreditt i en rekke finansforetak. Han hadde tidligere hatt gjeldsordning. Denne ble avsluttet i 2010. Innklaget foretak var ikke omfattet av gjeldsordningen. Klager anførte at foretaket via brev fra hans foreldre var kjent med hans spilleproblemer, og at han ikke skulle ha kreditt. Han hadde ikke økonomisk evne til å betjene sin samlede gjeld. Foretaket misligholdt sin frarådingsplikt. Foretaket fikk medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 250 000

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt klager har er krav på å bli fritatt for gjeldskrav.

Klager har alvorlige spilleproblemer. Han har opptatt kreditt hos en rekke finansforetak. Han opplyser at han har samlet gjeld på mer enn kr 5 mill. All forbruksgjeld er misligholdt.

Klager fikk den 13.9.18 og den 1.11.18 innvilget forbrukslån på henholdsvis kr 70 000 og kr 180 000. Foretaket har opplyst at formålet med lånene var refinansiering.

I kredittsøknaden opplyste klager om inntekt på kr 900 000 og månedlig ekstra inntekt på kr 7 500, boliglån på kr 3 800 000, annen gjeld på kr 200 000 og billån på kr 180 000. Foretaket innhentet inntektshistorikk fra kredittopplysningsbyrå. Ifølge foretaket, dokumenterte klager leieinntekt ved oversendelse av leiekontrakt.

Klager har tidligere hatt lån hos foretaket. Det er fremlagt opplysninger om et lån som ble innfridd i april 2015. Foretaket har opplyst at to terminer var ubetalte, da lånet ble innfridd. Foretaket har videre opplyst at klager deretter søkte om nye lån, kr 325 000 i april 2016, kr 270 000 i april 2017, kr 220 000 i februar 2018 og kr 300 000 i april 2018. Disse søknadene ble avslått.

De innvilgende lånene fra 2018 ble senere misligholdt, og kravene solgt til Kredinor Finans AS.

Klager har tidligere hatt gjeldsordning. Denne ble vedtatt den 14.1.05 og løp i fem år. Foretaket var ikke omfattet av gjeldsordningen.

Klager har fremlagt brev til sine fordringshavere. I ett av brevene vises det til hendelser i februar 2020, i et annet til opplysninger fra gjeldsregisteret. Klager har også fremlagt et brev fra S sykehus datert 10.1.20. Videre har han fremlagt et brev til Finansklagenemnda datert 20.11.11 vedrørende gjeldsproblemer, brev med påtegning «Brev til alle kreditorene» som ble sendt i 2011 og en bekreftelse fra S sykehus datert 27.10.11.

Klager har anført at foretaket ikke skulle ha innvilget lån. Han har alvorlige spilleproblemer og mer enn kr 5 mill. i gjeld. Han har tidligere hatt gjeldsordning, og hans far har sendt brev til alle hans

fordringshavere med informasjon om hans spilleproblemer, og at han ikke skulle ha lån i fremtiden. Han har tidligere hatt lån hos foretaket som var misligholdt. Han hadde boliglån på kr 3,9 mill. da lånet ble innvilget, mens verdien på huset var kr 2,8 mill. Foretaket har omgått kredittsperre hos Experian. Foretaket har misligholdt sin frarådingsplikt. Klager krever å bli fritatt for gjeldskravet.

Finansforetaket har anført at klagen må avvises fra behandling. Kravene er solgt til Kredinor Finans AS. Det eksisterer ikke lenger et omtvistet rettskrav mellom klager og innklaget foretak, og klager har ikke et reelt behov for å få avgjort klagen mot foretaket. Klage må rettes mot ny fordringshaver. Foretakets kredittvurdering ble for øvrig foretatt på grunnlag av klagers opplysninger og var forsvarlig. Da han søkte om lånet på kr 70 000, var det gått mer enn tre år siden det forrige lånet til foretaket var gjort opp. Ved kredittvurderingen ble det ikke funnet noen betalingsanmerkninger. Han hadde ikke etablert frivillig kredittsperre. Lån ville i tilfelle ikke ha blitt innvilget. Foretaket har ikke registrert å ha mottatt brev om at klager ikke skulle ha kreditt, og var ikke kjent med hans vanskelige økonomiske situasjon og spilleproblemer. Likviditetsberegningen var positiv for begge lånesøknadene. Det var ikke grunn til å fraråde låneopptakene. Dersom klager har gitt uriktige opplysninger om sin økonomi, vil det uansett ikke være rimelig å lempe avtalene. Det er for øvrig lite sannsynlig at klager ville ha fulgt frarådingen, selv om han var blitt frarådet.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Nemda viser innledningsvis til at foretaket ikke var omfattet av gjeldsordningen og heller ikke kjent med denne da lånet ble innvilget. Foretaket opplyser at den på dette tidspunktet heller ikke var kjent med klagers spillavhengighet.

Foretaket har plikt til å foreta en forsvarlig kredittvurdering før lånet innvilges. Dersom det er grunn til å anta at økonomisk evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsa at han alvorlig burde avstå fra å oppta kreditten, hadde foretaket plikt til å fraråde låneopptaket. Hvis frarådningsplikten er misligholdt, kan forbrukerens forpliktelse lempes etter en rimelighetsvurdering, jf. finansavtaleloven 1999 §§ 46 b og 47 som gjaldt da lånene ble innvilget.

Foretaket kan ved kredittvurderingen normalt bygge på de opplysningene som långiver gir om sin økonomiske situasjon dersom disse fremstår som troverdige. Basert på den informasjonen foretaket hadde om klagers situasjon på lånetidspunktet i 2018, var foretakets vurdering etter nemndas oppfatning forsvarlig. Nemnda viser til at det forrige lånet var innfridd mer enn tre år tidligere. Nemnda kan ikke se at det var forhold ved dette lånet som utløste frarådningsplikt ved de senere låneopptakene. Det er heller ikke andre holdepunkter som tilsier at foretaket hadde informasjon om forhold som skulle tilsi at foretaket skulle ha frarådet låneopptakene i 2018.

Klager har i etterkant av sekretariatets vurdering 27.5.25 innsendt ytterligere dokumentasjon. Nemnda kan heller ikke se at denne kan begrunne at foretaket burde ha frarådet låneopptakene i 2008. Etter nemndas oppfatning er hovedårsaken til klagers økonomiske problemer knyttet til spillavhengighet og låneopptak hos mange finansforetak i tillegg til låneopptakene saken her gjelder. Foretaket var i 2018 ikke kjent med klagers øvrige gjeldsbyrde.

Nemnda er etter dette kommet til at det ikke er rettslig grunnlag for å frita klager for sin gjeld til Santander Consumer Bank.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kristin Normann (leder), Knut Bjerve (bransjerepresentant) og Kristoffer Sørlie (forbrukerrepresentant).